

Kısa Film Nedir ?

Uzun süredir kısa ve belgesel film projelerinde doğrudan ve dolaylı olarak çalışmış biri olarak benden Bidergi Genel Yayın Yönetmeni dostum Fatih Turbay, "kısa film" hakkında bir yazı talebinde bulunduğunda ne yazmam gerektiği konusunda bocalamadım desem yalan olmaz... Anlatabilecek onca şey varken ne yazacağını bilememek oldukça can sıkıcı...

Çok değil yaklaşık 10 yıl öncesine kadar sadece film festivallerinde ya da nadiren televizyonda kısa film izleme şansı bulabilirken, günümüzde isteyen her bir kişi rahatlıkla web üzerinden birçok çalışmaya ulaşabiliyor. Ülkemizde neredeyse tamamı üniversitelerin ilgili bölümlerinde eğitim alan öğrenciler tarafından üretilen, kimilerince acemiliğin atıldığı, deneme tahtası filmler... Tamam kısa film "süre olarak kısa olan film" ama nedir bu kısa film ?

Sanatsal bir türde olduğu kadar birçok alanda ortaya çıkan bir yeniliği tanımlarken daha önce deneyimlenmiş ve kabul görmüş bilgiler üzerinden kısacası bilinmeyen daha iyi bilinen aracılığıyla anlatmaya çalışırız. Kısa film denince de ortaya çıkan tanımlardan biri de "uzun film roman ise kısa film şiirdir" sözleri aklıma ilk gelenlerden ... Çoğu kez yanlışlığa düşülen nokta, kısa film sadece uzun filmin kısası düşüncesi. Elbette nicel anlamda süresinin kısalığı kısa filmin en belirgin özelliği ama roman-şiir karşılaştırmasında olduğu gibi sayfa üzerindeki kelimelerin kapladığı alan ya da sayfa sayısı bu farkı anlatmak için yeterli değil.

Sadece kısa film için değil, herhangi bir sanat yapısını belirgin bir tanım içine sıkıştırıp sınırları çizmek o sanat dalına yapılmış bir kısıtlama olacaktır. Bu yüzden "kısa film nedir" sorusuna verilebilecek cevaplar üzerinde durmanın daha doğru olacağı düşüncesindeyim.

Kısa film bağımsızdır. Çünkü uzun metrajlı hiçbir film (sanat filmlerini de dahil edebiliriz) izleyicisi olmadan var olamaz. Oldukça yüksek maliyetlerle üretilen filmler ticari desteği bulmadığı sürece varlığını sürdüremez. Kısa filmler görece düşük bütçeli olduğu için ticari sistemin dışında üretilir ve dolayısıyla daha özgür yapımlar ortaya çıkar.

Kısa film yenilikçidir, kısa film, uzun metraj filmler için riskli olabilecek gerek içerik gerekse biçimsel yeniliklerin denenebileceği bir laboratuvar ortamıdır.

Kısa film

çarpıcıdır. Kısa filmde anlatılmak istenen olay önemliyken, klasik anlatı kalıplarına göre üretilmiş uzun metrajlı filmde olayı yaşayan karakterler önemlidir. Uzun metrajlı filmlerle benzer sinema dili kullanılmasına rağmen kısa filmde detaya girilmeden anlatılması düşünülen konu tabiri caizse gevezelik edilmeden doğrudan izleyiciye aktarılır.

Ülkemizde Kısa Film:

Yakın bir tarihte (2014) 100. yılını kutladığımız Türk Sinema Tarihi'nin dahi tarihçesi hakkında yeterli kaynak yok ya da yok denecek kadar az, hal böyle olunca sinemanın üvey evladı kısa filmin durumunu siz düşünün.

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren az sayıda bireysel çalışmalar görülse de ülkemiz kısa film tarihinde toplu olarak ilk hareket 1963 yılında Robert Kolej Sinema Kulübü'nün düzenlediği "Hisar Yarışması". Bu hareket de kendi içinde ortaya çıkan anlaşmazlıklar sonucu uzun soluklu olamamış. Sonrasında 1980'li yılların başından itibaren açılan sinema okulları ve video teknolojisinin paralelinde gelişmeler önemli ancak bu tarihler arasında üretilen filmler hakkında net bir veriye ulaşmak mümkün değil. Ülkemizde üretilen kısa filmlerin arşivi noktasında yegâne isim kameraarkası.org sitesini kuran Hayri Çölaşan tarafından tutulan kayıtlar. Üretildikten sonra gösterim imkanı bulmuş filmlere ait bilgilerinin tutulduğu (filmlerin kopyası değil) bu arşiv Çölaşan'ın bireysel çabaları sonucu 1997 yılında başlıyor ve günümüze kadar sürdürülmüş. Takdir edilecek bir çalışma olmakla birlikte bu tür bir arşivin tek bir kaynak tarafından tutuluyor olması kendi içinde riskler barındırıyor bu yüzden ülkemizde üretilen filmlerin arşivi resmi ve bağımsız kuruluşlarca da tutulması gerektiğine inanıyorum. Film bilgileri ve gösterim kopyaları ile oluşturulacak veri tabanı, gerektiğinde araştırmacı veya ilgililerin ulaşabileceği toplumsal hafızamız için önemli bir kaynak olacaktır.

Kısa filmlere yönelik kanuni düzenlemelere de bakacak olursak: 3122 sayılı 10 Şubat 1937 tarihli kanunla, sinema salonlarında gösterilecek uzun filmler öncesi öğretici kısa filmler gösterimi zorunlu tutulmasına rağmen uygulamada karşılık bulamamış. Yakın tarihe kadar bu kanunun uygulanamama sebepleri arasında teknik sebepler gösterilebilirdi. Kısa ve uzun metrajlı filmler farklı gösterim formatlarında, yani uzun metrajlı filmler 35 mm formatında gösterilirken kısa metrajlı filmler daha ucuz maliyetli formatlarda üretilip gösteriliyordu. Ancak artık sinema salonları DCP